

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-05-21

§ 176

**Riktlinjer för elhandel i Uppsala kommun
KSN-2019-1249****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att fastställa riktlinjer för elhandel i Uppsala kommun enligt ärendets **bilaga 1**,**att** revidera de finansiella riktlinjerna för Uppsala kommunkoncern genom att ta bort elhandelsavsnittet, samt**att** revidera kommunstyrelsens delegationsordning så att fastighetschefen ersätter finanschefen som delegat att utse portföljansvarig för elhandelsverksamheten.**Sammanfattning**

Under 2018 ändrades kommunens modell för elprissäkringar. Från att elprissäkringar hanterades direkt på börsen sker nu elprissäkringar genom en upphandlad elleverantör. I samband med att modellen ändrades flyttades verksamheten med elhandel inom kommunledningskontoret.

I ärendet föreslås att elhandelsavsnittet i de finansiella riktlinjerna ersätts av ett nytt renodlat styrdokument för elhandeln, riktlinjer för elhandel i Uppsala kommun, samtidigt som fastighetschefen tar över finanschefens delegation att utse portföljansvarig i delegationsordningen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 2 maj 2019.

Handläggare
Arnell David
Svendsen Trond

Datum
2019-05-02

Diarienummer
KSN-2019-1249

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för elhandel i Uppsala kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att fastställa riktlinjer för elhandel i Uppsala kommun enligt ärendets **bilaga 1**,

att revidera de finansiella riktlinjerna för Uppsala kommunkoncern genom att ta bort elhandelsavsnittet, samt

att revidera kommunstyrelsens delegationsordning så att fastighetschefen ersätter finanschefen som delegat att utse portföljansvarig för elhandelsverksamheten.

Ärendet

Under 2018 ändrades kommunens modell för elprissäkringar. Från att elprissäkringar hanterades direkt på börsen sker nu elprissäkringar genom en upphandlad elleverantör. I samband med att modellen ändrades flyttades verksamheten med elhandel inom kommunledningskontoret.

I ärendet föreslås att elhandelsavsnittet i de finansiella riktlinjerna ersätts av ett nytt renodlat styrdokument för elhandeln, riktlinjer för elhandel i Uppsala kommun, samtidigt som fastighetschefen tar över finanschefens delegation att utse portföljansvarig i delegationsordningen.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala kommun och de kommunala bolag som är anslutna till kommunens elavtal har i sin verksamhet ett omfattande behov av el för användning i framförallt fastigheter. Totalt uppgick elförbrukningen i elavtalet under 2018 till cirka 90 gigawattimmar. Förändringar i elpriset, eller risker förknippade med elhandel kan innebära en risk för kostnadsökningar. Därför regleras hanteringen av elprissäkringar och hanteringen av de risker som är förknippade med

elhandeln genom riktlinjer för elhandeln för att så långt som möjligt få kontroll över framtida elkostnader.

Riktlinjerna utgör det övergripande ramverket för hur kommunens elhandel och elhandelsrelaterade frågor ska hanteras. Riktlinjerna anger regler för hur elinköpen ska ske, identifierar risker och hur riskerna hanteras samt hur ansvaret är fördelat. Riktlinjerna omfattar hanteringen av den elförbrukning i det elavtal där elförbrukningen för Uppsala kommun och för flera av de kommunala bolagen ingår.

Modellen för elprissäkringar ändrades under 2018, från en modell med egen handel till en modell där en elleverantör sköter handeln med prissäkringar.

Innan ändringen hanterades kommunen elprissäkringar direkt på börsen i utländsk valuta. Elprissäkringarna valutasäkrades sedan till svenska kronor och likvida medel deponerades som säkerhet till börsen. Efter ändringen hanteras kommunens elprissäkringar genom en upphandlad elleverantör i svenska kronor och inga likvida medel behöver deponeras som säkerhet.

I samband med att elhandelsmodellen förändrades och kommunen inte längre handlar finansiella instrument kopplat till elhandeln direkt på börsen flyttades elhandelsverksamheten från finanssenheten inom kommunledningskontoret till fastighetsavdelningen inom stadsbyggnadsförvaltningen.

Elhandeln har reglerats genom ett elhandelsavsnitt i de finansiella riktlinjerna som är finanssenhetens styrdokument för finansiell hantering. Då elhandelsverksamheten har flyttats föreslås ett nytt styrdokument, riktlinje för elhandel i Uppsala kommun, i **bilaga 1**. Det föreslagna styrdokumentet föreslås ersätta elhandelsavsnittet i de finansiella riktlinjerna. I **bilaga 2** till ärendet återges de finansiella riktlinjerna efter att elhandelsavsnittet stryks i enlighet med förslag.

Det nya styrdokumentet har tagits fram med utgångspunkt i befintliga elhandelsriktlinjer samtidigt som formuleringar om ansvarsfördelningen för elhandeln, riskerna förknippat med elhandeln och hur dessa risker ska hanteras har utvecklats.

Kommunstyrelsens delegationsordning föreslås samtidigt revideras så att fastighetschefen ersätter finanschefen avseende delegationen att utse ansvarig för elhandeln. Den ansvarige företräder kommunen gentemot elleverantören.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör

Normerande styrdokument

Beslutsfattare: Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig: Fastighetschef

Datum:
2018-04-04

Diarienummer:
KSN-2019-1249

Riktlinjer för elhandel i Uppsala kommun

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Inledning

Uppsala kommun och till elavtalet anslutna kommunala bolag, har i sin verksamhet ett omfattande behov av el för användning i kommunens fastigheter och övrig kommunal verksamhet. Prisförändringar på elmarknaden innebär risk för kostnadsökningar, vilka kan ge oönskade budgetavvikelser inom fastställda riktlinjer.

Syfte

Syftet är att så långt det är möjligt få kontroll över koncernens framtida elkostnader genom att elhandeln sker inom angivna riktlinjer.

Omfattning

Riktlinjerna omfattar elhandelshanteringen för elförbrukningen i kommunens elavtal. Till kommunens elavtal är flera av de kommunala bolagen anslutna. Försättningsvis benämns Uppsala kommun och anslutna kommunala bolag för koncernen.

Bakgrund

Fastställd inköpsmodell för elhandel ska säkerställa en stabil och förutsägbar inköpskostnad för el. Det uppnås genom att framtida leveranser av el succesivt prissäkras innan leverans. Riktlinjerna säkerställer att elhandeln sker inom kontrollerade former genom att:

- ange övergripande regler för elinköpen(elhandeln) ska ske
- ange de risker koncernen är utsatt för på grund av elhandeln
- beskriva hur dessa risker ska begränsas och följas upp
- beskriva hur ansvaret för elhandelsverksamheten är fördelat.

Ansvar

Ansvar för elhandelsområdet inom koncernen fördelas mellan kommunstyrelsen och ansvarig förvaltning enligt nedan.

Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ansvar består i att:

- fastställa riktlinjer för elhandeln
- besluta om tillfälliga avvikelser i riktlinjerna om särskilda skäl föreligger
- följa utvecklingen inom elhandelsområdet genom minst en årlig rapportering

Fastighetschefens ansvar

Fastighetschefens ansvar består i att:

- tillse att riktlinjer följs
- löpande kontrollera och utvärdera arbetet med elhandeln
- minst en gång per år rapportera till kommunstyrelsen om utvecklingen inom elhandelsområdet
- se över och föreslå förändringar av riktlinjerna till kommunstyrelsen

- Säkerställa att det finns en portföljansvarig för kommunens elprissäkringar.

Risker och hantering för elhandeln

I fastställda riktlinjer definieras risk som risken att ogynnsamma prisförändringar på elmarknaden leder till högre elkostnader. I detta avsnitt redovisas de risker som kan uppstå i samband med elhandeln och hur riskerna kan begränsas, i vissa fall elimineras.

Prisrisk

Med prisrisk menas risken för att elpriset ökar till följd av ogynnsam utveckling av marknadspriset på el. Prisrisken hanteras genom att elpriset säkras utifrån prognosticerad förbrukning enligt fastställd modell för prissäkring.

Prissäkring av inköp

För att så långt det är möjligt begränsa prisrisken ska inköpen prissäkras löpande över en period av tre år (36 månader). Prissäkringen sker successivt av portföljansvarig, det vill säga den eller de som har rätt att avropa prissäkringar från elleverantören. Prissäkringar sker i enlighet med nedanstående modell, där angiven prissäkringsnivå ska vara uppfylld innan utgång av respektive angiven period. Med normal prissäkringsnivå avses uppnådd säkringsnivå under en normal marknadssituation. Det vill säga då fundamentala faktorer som hydrologisk balans, kärnkraftstatus, förbrukningsutveckling liksom rent prismässiga makroanalyser anses ligga på marknadsmässigt normala nivåer. Minsta nivå avser lägsta tillåtna prissäkringsnivå vid periodens utgång.

Föreskriven prissäkringsnivå i procent av prognostiserat inköp:

Tidsperiod	Säkrad nivå av prognostiserad förbrukning		
	Miniminivå	Maximinivå	Leveransår
3 - 6 mån före leveransårets start	50%	100%	t + 1
Vid leveransårets start	100%	100%	t + 1
2 år före leveransårets start	50%	80%	t + 2
3 år före leveransårets start	0%	80%	t + 3
4 år före leveransårets start	0%	80%	t + 4

Valutarisk

Valutarisk menas här risken för att elpriset stiger till följd av att kronan försvagas i förhållande till Euro. Valutarisken hanteras genom att prissäkring alltid sker i svenska kronor.

Prisområdesrisk

Den nordiska elmarknaden är uppdelad i olika prisområden där spotpriset kan skilja sig åt mellan olika områden på grund av begränsningar i överföringskapacitet. Den fysiska leveransen kommer alltid att faktureras enligt det prisområde där uttaget sker.

Prisområdesrisk hanteras genom att prissäkring alltid sker med referens till det prisområde där verksamheten bedrivs, för Uppsala kommun elprisområde SE3.

Volymrisk

Volymrisk avser risken för att prissäkrad volym avviker mer än tillåtet från faktiskt levererad volym. Om detta sker finns risk för ökade kostnader, i de fall kontrakt måste säljas på marknaden. Hur stor avvikelser får vara mellan prissäkrad volym för det aktuella leveransåret och den fysiska leveransen ska framgå i avtalet med elleverantören.

Volymrisken minimeras genom att prognosen för den framtida förbrukningen görs med största möjliga noggrannhet.

Profilrisk

Profilrisk avser osäkerhet kring framtida finansiella utfall orsakade av en differens mellan säkrad volym och faktisk förbrukning per timme.

Profilrisken hanteras genom att Uppsala kommun upphandla en elleverantör som tar profilrisken.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk menas risken för att den eller de kontraktspartners Uppsala kommun har i sina inköpsavtal inte kan fullgöra sina förpliktelser.

Motpartsexponeringen mäts som det totala marknadsvärdet för samtliga avtal som bolaget har med en och samma motpart. Motpartsrisken reduceras genom att prissäkringar endast ingås med solida och stabila elleverantörer. Motpartsrisken hanteras genom att ställa krav på elleverantörens finansiella ställning vid upphandling.

Administrativ risk

Administrativ risk definieras som risken för förluster till följd av bristfälliga interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller brottslig verksamhet.

Fastighetschef säkerställer att det finns tydliga rutiner och rätt kompetens för elhandeln.

Politisk risk

Med politisk risk avses risken för att förlora pengar till följd av ändringar i regelsystemen.

Den politiska risken reduceras bäst genom löpande följa förslag till förändringar i regelsystemen och utvärdera vilka konsekvenser ändringarna kan få för verksamheten.

Risk med Elcertifikat

I handeln med elcertifikat exponeras koncernen för risken att marknadspriset på elcertifikat ökar. Koncernen skall för att minska denna risk tillämpa samma prissäkringsstrategi som för elprissäkringarna. Prissäkringen sker successivt av portföljansvarig, det vill säga den eller de som har rätt att avropa prissäkringar från elleverantören.

Miljökrav

Formella garantier för bevis om elens härkomst ska löpande inköpas i volym som motsvarar bolagets totala elinköp.

Koncernen ska använda el som kommer från förnyelsebara energikällor t.ex. vind, vatten och sol.

Koncernen ska ha "Bra miljöval" el från förnyelsebara energikällor.

Spridning

Stadsbyggnadsförvaltningens fastighetsavdelning ansvarar för att riktlinjerna implementeras i den egna verksamheten.

Uppföljning

Minst en gång per år ska Fastighetschef lämna en rapport till kommunstyrelsen över hur elhandel hanterats i förhållande till fastställda riktlinjer.

Relaterade dokument

- Delegationsordning för kommunstyrelsen

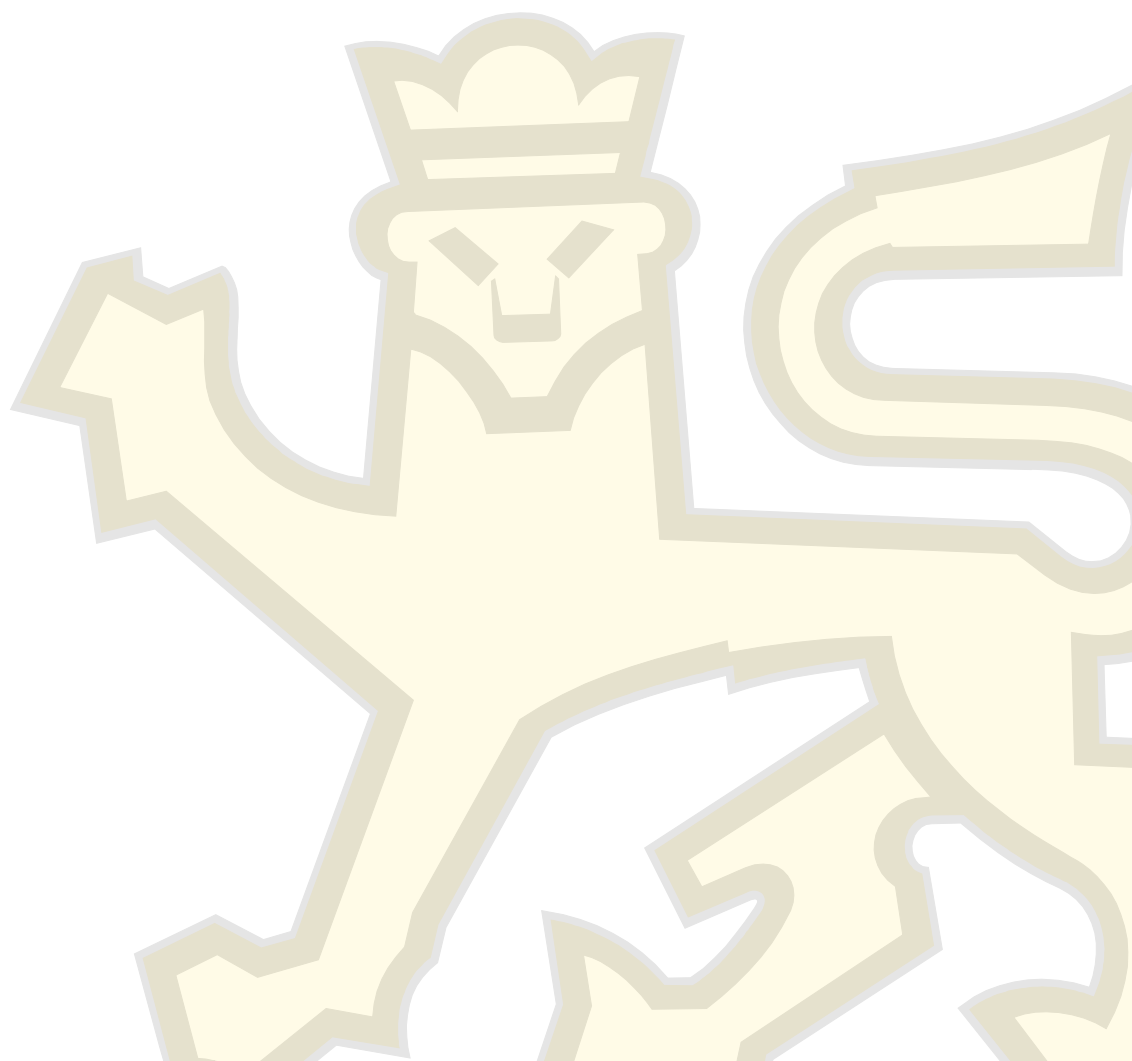

Finansiella riktlinjer

för Uppsala kommunkoncern

Ett normerande dokument som kommunstyrelsen fattade beslut om
2018-05-28

Dokumentnamn	Fastställt av	Gäller från	Sida
Finansiella riktlinjer för Uppsala kommunkoncern	Kommunstyrelsen	2018-05-28	1 (14)
Diarienummer	Berörd verksamhet	Dokumentansvarig	Reviderad
KSN 2018-1078	Uppsala kommunkoncern	Finanschef	

Finansiella riktlinjer för Uppsala kommunkoncern

1 Inledning

För att kunna säkerställa och effektivisera koncernens finansiella verksamhet ska arbetet bedrivas efter genomtänkta strategier och riktlinjer under kontrollerade former. Finanspolicyn med riktlinjer utgör ett övergripande ramverk för finansverksamheten inom Uppsala kommunkoncern.

Med kommunkoncernen avses Uppsala kommun och dess direkt och indirekt majoritetsägda bolag.

Fortsättningsvis benämns hanteringen av kommunkoncernens finansiering för finansverksamheten.

1.1 Syfte

De finansiella riktlinjerna syftar till att reglera hur finansverksamheten ska bedrivas.

Syftet med riktlinjerna är att:

- Definiera mål och beskriva finansverksamheten
- Ange hur ansvaret för finansverksamheten är fördelat
- Identifiera finansiella risker och beskriva hur de ska hanteras
- Beskriva hur rapportering och uppföljning ska utformas.

De finansiella riktlinjerna ska hållas uppdaterade med hänsyn till förhållanden inom kommunkoncernen och med hänsyn taget till förändringar på de finansiella marknaderna. De finansiella riktlinjerna fastställs av kommunstyrelsen. Finanspolicyn fastställs av kommunfullmäktige.

1.2 Övergripande mål för finansverksamheten

Finansverksamheten ska bedrivas på ett professionellt sätt inom ramen för finanspolicyn och de finansiella riktlinjerna.

Målet för finansverksamheten är att:

- Tillgodose kommunkoncernens behov av kapital utifrån fastställd policy och riktlinjer
- Utnyttja stordriftsfördelar genom samordning av kommunkoncernens betalflöden
- Uppnå bästa möjliga finansnetto genom en effektiv skuld- och tillgångsförvaltning utifrån fastställd policy och riktlinjer

Finansverksamheten ska präglas av en helhetssyn som inkluderar all den verksamhet som bedrivs inom kommunen och dess direkt och indirekt majoritetsägda bolag.

Inga finansiella transaktioner får genomföras i ett rent spekulativt syfte, vilket innebär att alla positioner som tas ska motsvaras av ett reall behov.

2 Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för finansverksamheten inom kommunkoncernen fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, förvaltningen och bolagen enligt nedan.

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige ska minst en gång per mandatperiod pröva om finanspolicyn behöver revideras. Därutöver ska kommunfullmäktige besluta om följande bestämmelser/principer som är besläktade med finanspolicyn:

- Fastställa finanspolicy efter förslag från kommunstyrelsen
- Fastställa en årlig ram för kommunkoncernens totala externa upplåning med utgångspunkt i beslutade investeringar samt planerade investeringar i enlighet med budget
- Borgensprinciper
- Placeringsbestämmelser för donationsstiftelser.

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen ska:

- Minst en gång per mandatperiod lämna förslag till kommunfullmäktige om vilka revideringar som behöver göras av finanspolicyn
- Fastställa riktlinjer för finansverksamheten
- Löpande följa utvecklingen inom finansverksamheten genom en kvartalsvis finansiell rapportering
- Besluta om tillfälliga avvikelser från finanspolicyn om särskilda skäl föreligger
- Fatta beslut i finansiella ärenden som i jämförelse med den löpande finansverksamheten är nya, eller av ovanlig konstruktion
- Godkänna nya långivare och nya affärsmotparter
- Fastställa beloppsramar för låneprogram, kontokrediter och lånelöften för Uppsala kommun
- Fastställa kontokrediter, beloppsramar och villkor för utlåning till kommunens bolag inför det kommande budgetåret
- Besluta om firmatecknare och delegationsrätt för den koncerngemensamma finansverksamheten
- ~~Fastställa strategi för e-handel.~~

2.3 Förvaltningens ansvar genom finansfunktionen

Kommunledningskontorets finansfunktion hanterar den koncerngemensamma internbanken där även Uppsalahem ingår. Funktionen arbetar utifrån ett koncernperspektiv och ska i enlighet med delegationsordningen och de av kommunstyrelsen fastställda beloppsramarna och begränsningarna genomföra de transaktioner som krävs för att intentionerna i finanspolicyn ska uppnås.

Finansfunktionens ansvar består av att:

- Löpande föra strategiska diskussioner samt följa utvecklingen inom finansverksamheten
- Ta fram kvartalsvisa finansiella rapporter till kommunstyrelsen

- Bedöma behovet av, och föreslå, uppdatering av finanspolicyn och de finansiella riktlinjerna
- Tillse att internbanken har erforderlig kompetens och tillgänglighet samt funktionella IT-system för att bedriva finansverksamheten
- Företräda kommunkoncernen gentemot banker och andra finansieringsinstitut med rätt att göra avslut i upplåning, placering och förtidslösen av lån och lånelöften.
- Säkerställa att internbankens finansiella verksamhet bedrivs inom finanspolicyn och tillhörande riktlinjer och rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen
- Handlägga övergripande Cash Management frågor inom kommunkoncernen
- Vid behov, tillfälligt justera bolagens limiter på koncernkontot
- Säkerställa att avgifter för kommunens lån och borgen till kommunens bolag är marknadsmässiga
- ~~Säkerställa att det finns en portföljansvarig för kommunens elprissäkringar.~~

2.4 Bolagens ansvar

Bolagens ansvar består av att:

- Finanspolicyn och tillhörande riktlinjer efterföljs
- Utifrån bolagens budget och prognos årligen i samråd med internbanken föreslå ny ram för koncernkontokredit och upplåning.

3 Finansiering

Kommunkoncernens kreditanskaffning sker genom en aktiv upplåning och skuldförvaltning i syfte att minimera kostnaderna utifrån givna riktlinjer, samt att säkerställa att tillräcklig likviditet alltid finns för att bedriva verksamheten och garantera kommunkoncernens betalningsansvar. De instrument som är tillåtna för upplåning framgår i **bilaga 2.2**. Utlåning från kommunen får endast ske till motparter som anges i **bilaga 2.4**.

Vid finansiering av projekt som bedöms vara miljöinriktade ska det övervägas om så kallad grön finansiering är möjligt och lämplig.

3.1 Koncernkonto

Kommunen och de kommunala bolagens likvida medel och betalningsflöden skall samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem. Kommunstyrelsen fastställer varje år de limiter och villkor som ska gälla för de kommunala bolagens användande av koncernkontot. Till koncernkontot ska det knytas en kredit vilket samtliga parter som omfattas av koncernkontot kan disponera i enlighet med fastställda limiter.

3.2 Extern upplåning

All finansiering inom kommunkoncernen sköts genom internbanken i kommunens namn. Upplåning får göras i bolagens namn om internbanken anser att kostnaden är likvärdig eller om det finns andra fördelar. Det grundläggande synsättet är att vid varje tillfälle begränsa den externa låneskulden genom att effektivt utnyttja kommunkoncernens samlade likviditet.

3.3 Bolagens finansiering

Kommunstyrelsen beslutar varje år om limiter och villkor (räntepåslag eller borgensavgift) för

utlåning till respektive kommunalt bolag. Villkoren sätts så att de är marknadsmässiga. Bolagens finansiering sker i samråd med internbanken.

4 Placeringar

Överskottslikviditet som uppstår i kommunkoncernen ska i möjligaste mån användas för att begränsa låneskuldens storlek. I de fall kommunkoncernen får ett placeringsbehov, ska placeringen i möjligaste mån matcha kommunkoncernens skuldportfölj eller vid behov öka kommunkoncernens likviditetsreserv. Överskottslikviditet får placeras i bankinlåning, obligationer, statsskuldsväxlar och certifikat. Placeringar ska göras med god spridning mellan motparter. En precisering av tillåtna instrument för placeringar finns i **bilaga 2.1** och godkända motparter för finansiella kontrakt i **bilaga 2.3**.

4.1 Etik

Placeringar är inte tillåtna i värdepapper utgivna av företag vars huvudsakliga verksamhet utgörs av tillverkning, distribution eller marknadsföring av vapen och annat krigsmateriel, tobaksprodukter, pornografi, alkoholhaltiga drycker eller fossila bränslen. En väletablerad definition av fossilfrihet ska tillämpas där placeringar får inte göras i bolag vars omsättning till mer än fem procent avser verksamhet inom kol, olja och naturgas.

För att ytterligare begränsa riskerna ska kommunkoncernen integrera miljöhänsyn, socialt ansvar och god etik vid placeringar. Med miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar menas att företag utöver lagstiftning följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption.

För att säkerställa att dessa krav efterlevs ska samtliga innehav regelbundet kontrolleras med hänsyn till kommunens gällande och tillämpliga styrdokument på hållbarhetsområdet. Vid överträdelser ska innehav avyttras skyndsamt.

Kriterierna för ansvarsfulla investeringar tillämpas oavsett om kapitalförvaltningen sker i egen regi eller via externa förvaltare.

5 Riskhantering

Att bedriva en aktiv finansverksamhet är förknippat med ett visst risktagande. För att hantera de finansiella riskerna får valuta- och räntederivat användas. Till derivatinstrument räknas bland annat swappar och terminer. Derivat får inte användas i spekulativt syfte, det vill säga utan underliggande finansiering eller utan känt framtida lånebehov. Externa derivattransaktioner får endast ske i kommunens namn.¹ Nedan beskrivs de huvudsakliga riskerna som kan uppkomma i kommunkoncernens finansverksamhet.

5.1 Finansieringsrisk

Finansieringsrisk definieras som risken att finansiering inte kan erhållas, eller att den endast kan erhållas till väsentligt högre kostnader, som en följd av förändringar i den finansiella marknaden.

---

¹ Uppsalahem får göra externa derivattransaktioner i eget namn.

Finansieringsrisken avseende befintliga låns refinansiering begränsas genom en spridning av låneförfallen.

Kommunkoncernens samlade externa skuldportfölj ska i möjligaste mån vara strukturerad på ett sådant sätt att låneförfallen sprids över tiden.

Den genomsnittliga kapitalbindstiden i kommunkoncernens externa skuldportfölj ska vara minst 2 år. Därutöver ska inte mer än 40 procent av skuldportföljen förfalla inom 12 månader.

Bolagen ska i möjligaste mån efterstäva att kapitalförfall sprids över tid och att den genomsnittliga kapitalbindningstiden överstiger 1,5 år

Vid behov har kommunkoncernen och bolagen rätt att tillgodoräkna lånelöften för att uppnå en genomsnittlig kapitalbindningstid om 2 år för kommunkoncernen och 1,5 år för bolagen.

5.2 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att inte ha tillgång till likvida medel för att sköta sina framtida betalningar. En god betalningsberedskap minskar också finansieringsrisken.

Tillgänglig likviditet innefattar:

- Kassa och bank
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom 3 bankdagar
- Outnyttjad del av krediter och lånelöften
- Kontrakterade lån som ännu ej lyfts.

Likviditetsreserven i kommunen, avsedd för hela kommunkoncernen², ska säkerställa upplåning när annan finansiering ej är möjlig.

5.3 Ränterisk

Med ränterisk avses risken att förändringar i marknadsräntan påverkar kommunkoncernens räntenetto negativt. En kort räntebindningstid anses medföra en högre ränterisk. Ränterisken hanteras genom att räntebindning på upplåning sprids på olika löptider, antingen direkt via låneavtal eller genom räntederivat. Bolagen ansvarar för sin egen ränterisk och internbanken är rådgivande till bolagen.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunkoncernens externa skuldportfölj ska inte understiga 1,5 år och bör inte överstiga 4 år.

Bolagen ska i möjligaste mån efterstäva en genomsnittlig räntebindningstid mellan 1,5 och 4 år.

5.4 Kredit- och motpartsrisk

Med kreditrisk avses risken för att en låntagare vid utlåning/placering inte kan fullgöra sina förpliktelser.

---

² Uppsalahem får hålla en likviditetsreserv i eget namn för att refinansiera lån i eget namn.

Med motpartsrisk menas risken för att drabbas av förluster främst på grund av att en motpart i en derivataffär inte kan fullgöra sina förpliktelser.

Riskerna hanteras genom att ställa krav på motparternas kreditvärdighet samt genom att sprida avtalen på flera motparter. Godkända motparter framgår i **bilaga 2.3**.

5.5 Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att skulder/tillgångar i utländsk valuta ökar/minskar i värde på grund av en försvagning/förstärkning av den egna valutan i förhållande till utländsk valuta. Valutarisken hanteras genom att finansiella positioner i utländsk valuta ska kurssäkras till SEK.

Finansiella positioner i utländsk valuta ska kurssäkras till SEK om de uppgår till ett motvärde om mer än 200 000 svenska kronor.

5.6 Operativ risk

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av bristfälliga interna processer, mänskliga fel, felaktiga system, brottslig verksamhet eller externa händelser. Riskerna begränsas genom att ha väldokumenterade rutiner och en organisation för finansverksamheten som är personoberoende. Interbanken ska ha en för verksamheten anpassad kompetens och bemanning där dualitetsprincipen tillämpas. Den innebär att affärsavslut och efterbearbetning utförs av olika medarbetare.

6 Derivathantering

Derivatinstrument är finansiella instrument vars värde eller pris baseras på värdet av ett underliggande värdepapper. Räntederivat används för att omvandla rörlig ränta till fast ränta eller fast ränta till rörlig ränta.

Godkända derivatinstrument (**bilaga 2.5**) med godkända motparter (**bilaga 2.3**) får endast användas för att förändra eller eliminera de ränte- och valutarisker som uppstår i kommunen eller bolagen och ska därför alltid vara kopplade till underliggande exponering. Framtida upplåning för planerade investeringar får också säkras.

Endast sådana derivatinstrument eller kombinationer av instrument får användas där finansfunktionen har god insikt om instrumentets funktion, prissättning och risker. Användandet av derivatinstrument förutsätter också administrativa rutiner för att hantera dessa affärer.

7 Rapportering

Kommunstyrelsen arbetsutskott ska månadsvis och kommunstyrelsen kvartalsvis få rapporter om finansverksamheten. Rapporten ska redovisa utvecklig, resultat och riskexponering i relation till regler och limiter som anges i finanspolicyn med tillhörande riktlinjer. Därutöver ska avvikelser rapporteras till kommunstyrelsen.

Rapporteringen ska innehålla följande delar:

- Genomsnittsränta

- Låneskuld
- Andel låneförfall inom 12 månader
- Genomsnittlig kapital- och räntebindningstid
- Vidareutlåning till respektive kommunalt bolag, total upplåning och ränta per bolag
- Placeringar, fördelat på tillåtna instrument
- Aktuella borgensbelopp fördelat på borgenskategori(årsvis)
- Aktuella elprissäkringar.

8 Internkontroll

Finansverksamheten som bedrivs av internbanken behöver organiseras så att en god och tillräcklig internkontroll uppnås. Den interna kontrollen ska säkerställa att den koncerngemensamma finansverksamheten sker inom ramen för fastställd finanspolicy och tillhörande riktlinjer samt förebygga avsiktliga eller oavsiktliga fel i de administrativa rutinerna.

9 Leasing

Finansiering av lös egendom kan ske genom leasing. Leasing ska endast användas när det är ekonomiskt fördelaktigt jämfört med köp.

10 Elhandel

~~Uppsala kommun och de kommunala bolagen har i sin verksamhet ett omfattande behov av el för användning i verksamheten. Prisförändringar på elmarknaden innebär risk för kostnadsökningar. Så långt det är möjligt ska därför kommunkoncernen ha kontroll över de framtida elkostnaderna.~~

~~För att skapa stabilitet och förutsägbarhet ska den omsättning av elenergi som Uppsala kommun och de bolag anslutna till det centrala elhandelsavtalet har prissäkras. För att så långt det är möjligt begränsa prisrisken ska inköpen prissäkras löpande. Prissäkringarna sker successivt och i enlighet med säkringsmodellen i bilaga 2.6. Prissäkringar ska alltid ske med referens till det prisområde där verksamheten bedrivs, elområde SE3.~~

~~I handel med elcertifikat exponeras kommunen och de anslutna bolagen för risken att marknadspriset på elcertifikat förändras. För att minska denna risk ska en säkringsstrategi tillämpas som följer uppsatta regler. Formerna för säkring av elcertifikat ska ske i överenskommelse med portföljförvaltaren.~~

~~Portföljansvarig, dvs. den eller de som har rätt att avropa prissäkringar från Elleverantören säkerställer att:~~

- ~~löpande följa upp elhandelsverksamheten~~
- ~~vidta åtgärder om de begränsningar som är satta i elstrategin överskrids~~
- ~~bedöma risker och agera utifrån dessa risker~~
- ~~besluta om strategi för anskaffning av elcertifikat~~
- ~~faktorer som påverkar elförbrukningen beaktas~~
- ~~elstrategi är känd av berörd personal~~
- ~~delta i möte med Elleverantör~~
- ~~föreslå förändringar i elstrategi.~~

11 Relaterade dokument

- Borgensprinciper för Uppsala kommun
- Placeringsreglemente för förvaltade donationsstiftelser
- Finanspolicy för Uppsala kommunkoncern
- Delegationsordning för kommunstyrelsen

Bilaga 2.1 - Godkända instrument placeringar

Internbanken säkerställer vid placering att risken i tillgångarna är acceptabla ur ett koncernperspektiv.

Tillåtna värdepapper för placeringar är:

- Statsskuldväxlar
- Bankinlåning
- Certifikat
- Obligationer
- Aktiefonder
- Räntefonder
- Blandfonder
- Aktier.

Bilaga 2.2 - Godkända instrument upplåning

För finansiering får följande instrument användas:

- Reverslån
- Obligationslån
- Certifikatslån
- ECPlån (ECP = Europeiskt Certifikat Program)
- Repolån³.

Det är endast tillåtet att låna i utländsk valuta om alla flöden kopplande till finansieringen kurssäkras. Upplåning av lån i utländsk valuta som är konverterad till svenska kronor på ett sådant sätt att endast kassaflöden i SEK uppstår, är att betrakta som upplåning i svenska kronor.

---

³ Omfattar endast Uppsalahem AB

Bilaga 2.3 - Godkända motparter för finansiella kontrakt

Tillåtna motparter för att ingå finansiella kontrakt med, vid placeringar och valutaaffärer, är de motparter som uppfyller följande kriterier:

- Fondkommissionär/bank ska minst ha ett A som officiell kreditvärdering enligt Standard & Poor´s long-term rating.
- Övriga motparter vid finansiering/placering ska ha en officiell kreditvärdering som ej får understiga A enligt Standard & Poor´s long-term rating.

Bilaga 2.4 - Godkända motparter utlåning

Utlåning kan ske till interna och externa motparter.

Internt

Utlåning får ske från kommunen till kommunens majoritetsägda bolag. Syftet med intern utlåning är att samordna kommunkoncernens upplåning för att minimera den totala finansieringskostnaden. Denna utlåning ska göras på så sätt att ränterisk inte uppstår för kommunen.

Externt

Utlåning till externa motparter kan ske efter särskilt beslut i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Utlåning till externa parter ska göras så att ränterisk ej uppstår för kommunen.

Bilaga 2.5 - Godkända derivat

Följande derivat är godkända som instrument för ränteriskhantering:

- FRA
- Ränteswap
- CAP – räntetak
- FLOOR – räntegolv
- Termin
- Option.

Derivatinstrument (optioner, terminer, FRA, ränte-och valutaswapar) är finansiella instrument vilkas värde eller pris baseras på värdet av ett underliggande värdepapper. Derivatinstrument får endast användas för lån i skuldportföljen eller för framtida lån.

Godkända instrument vid valutahantering är:

- Avista-affärer i valuta
- Valutatermin.

~~Bilaga 2.6 Prissäkringsstrategi för elhandel~~

~~Strategin skall hållas uppdaterad med hänsyn till aktuella förhållanden för Uppsala kommun och elmarknaden. Portföljansvarig, dvs. den eller de som har rätt att avropa prissänkningar från Elleverantör skall med stöd av Elleverantör ansvara för att så sker.~~

~~Mål och syfte med strategin är att:~~

- ~~• Begränsa och kontrollera risktagande med elpriset~~
- ~~• Säkerställa ett känt och accepterat elpris~~
- ~~• Utjämna prissvängningar från år till år~~
- ~~• Underlätta budgetering och prognosverksamhet~~
- ~~• Utse ansvarig/ansvariga att avropa prissänkningar av Elleverantör, med behörighet att prissäkra i enlighet med denna strategi.~~

~~Föreskriven prissäkringsnivå i procent av prognostiserat inköp för angivet leveransår:~~

Tidsperiod	Säkrad nivå av prognostiserad förbrukning	
	Miniminivå	Maximinivå
Start ny elleverantör/elavtal	100%	100%
3 - 6 mån före leveransårets start	50%	100%
Vid leveransårets start	100%	100%
2 år före leveransårets start	50%	80%
3 år före leveransårets start	0%	80%
4 år före leveransårets start	0%	80%

~~Kvartal 1 och 4 ska alltid vara säkrat till 100 % innan det går i leverans.~~

~~Avsteg från gällande prissäkringsmodell får göras i de fall en extrem marknadssituation uppstår. Beslut om utvidgat mandat tas av Finanschef.~~